

»Naša beseda« ljubiteljev

Kot vsako kulturno delovanje in dogajanje tudi ljubiteljsko ne more in ne sme biti zaprto v lastne okvire in biti samo sebi cilj. Prav zato je eno temeljnih vprašanj prikazovanje ljubiteljske kulture širšemu krogu ljudi. Prikazovanje dosežkov širši publiki pa ni le ena najmočnejših spodbud za zmeraj boljše delo, temveč najvišji smoter vsakršnega kulturnega delovanja sploh.

Ker imamo v občini Ljubljana Center kar lepo število ljubiteljskih kulturnih društev, ki po svoji kvaliteti krepko presegajo lokalne meje naše občine, smo se ustavili pri vprašanju revijalnih prikazov ljubiteljskih dosežkov v obliki srečanj, matinee, razstav in dosežkov šolskih kulturnih društev, ki nosi na predlog ZKOS skupno ime »Naša beseda«.

Sekretar ZKO Ljubljana Center Miro Kokal nam je povedal, da se pod tem naslovom »skriva« prav vsa srečanja mladinskih skupin vseh vrst, prav tako pa tudi ljubiteljskih skupin odraslih. V ta okvir sodi sedaj tudi »Vaša matinea« in »Vaša razstava«. Če naredimo kratek pregled čez prvih šest mesecev letošnjega leta, se je zvrstilo v tem času 9 »matinee« in 3 »razstave«.

V okviru »Vaša matinea« smo se letos srečali z Lutkovnim gledališčem Ljubljana in sicer s Kozlovsko sodbo v Višnji gori; z gledališko skupino OŠ Tone Tomšič ob prazniku OF; srečali smo se z lutkovno skupino Pionirskega doma iz Ljubljane v improvizaciji o Sinjebradcu; pa z AFS »France Marolt«; srečali smo se tudi z lutkarjem Cvetom Severjem in s poezijo študentov medicine, ter z vokalnim oktetom Bori in na koncu z gledališčem Maček Luka in njihovo Mačjo zgodbo. V okviru »Vaše razstave« pa smo poslušali predavanje dr. Ksenje Rozman na temo Ameriški muzeji in galerije; srečali smo se s Petkovškovo slikarsko izkušnjo ter s predavanjem dr. Damjana Prelovška na temo Beneski baročni arhitekt Giorgio Massari.

Glede na celotni program naj bi predstavili v okviru »Vaše matinee« 20 prireditev, razstav pa naj bi bilo šest; vendar pa je treba povedati, da matinee v nobenem primeru ne bo mogoče narediti 20, ker stroški že nekaj zadnjih let rastejo bolj kot sredstva, ki jih zato namenja ljubljanska kulturna skupnost. Kar predvideva finančni načrt, pokrije namreč šele polovico stroškov. Da bi ostala revijalna srečanja kljub finančnim težavam lahko izvedli, jih večino preusmerjajo v mestno gledališče, in sicer ob nede-

ljah dopoldne, ker se stroški tako občutno zmanjšajo, zasedenost je kljub temu 95-odstotna, saj imajo svojo stalno publiko. Drugače povedano: mladina kot reden obiskovalec teh predstav ne bo nič prikrajšana saj bo kljub zmanjšanemu številu »Vaših matinee« videla druge predstave in srečanja, ki pač ne sodijo v okvir »Vaše matinee«, zato pa niso nič manj kvalitetna in zanimiva. Ravno kar se je začelo srečanje gledaliških in lutkarskih skupin, srečanje instrumentalnih in plesnih skupin pa bo zaradi zasedenosti dvorane jeseni.

Kot smo že poročali je bilo srečanje mladih pevcev že letos aprila v Festivalni dvorani. Tako se stvari kljub finančnim težavam razvijajo in odvijajo, k temu pa prav gotovo pripomore tudi dejstvo, da smo materialne stroške, to so npr. sredstva za informativne letake, plakate in drugo, zmanjšali za več kot polovico.

Kakšne ukrepe še predvidevajo za nadaljnji uspešen razvoj ljubiteljske kulture?

Poleg smotrne izrabe sredstev in skrbi za dodatne vire sredstev na temelju svobodne menjave dela je treba veliko skrb posvetiti dvigu kakovosti in množičnosti ljubiteljske kulture s posebnim poudarkom na povezovanju poklicnih strokovnjakov z amaterskimi skupinami, pa nadaljnjemu poglobljanju povezovanja in dogovarjanja med ljubiteljskimi društvi in skupinami za večje vključevanje ljubiteljske kulture v širše družbeno politične akcije in manifestacije; in končno, kar je morda najvažnejše, poglobiti je treba idejno in estetsko izobraževanje mladine.

»Za konec naj poudarim«, je dejal Miro Kokal, da smo z novimi merili za vrednotenje ljubiteljske dejavnosti, ki smo jih sprejeli v naši občini, letos naredili velik korak naprej, saj merila bolj kot katera koli prej temeljijo in spodbujajo kvaliteto. Prav to pa so naša mnoga zares kvalitetna ljubiteljska društva pogrešala.

V. L.

Dekleta nočejo v tovarne

Usmerjeno izobraževanje je trenutno precej aktualna, celo vroča tema. Vzrok za to so prav gotovo spremembe, posledice oz. rezultati, kratkoročni in dolgoročni, ki jih obvezno prinašajo s seboj spremembe v izobraževalnem sistemu. Izobraževalni sistem namreč ni nekaj samostojnega, ločenega od družbe, temveč prav v njem v večji meri kakor vse drugo odseva širši družbeni značaj. Prav zato je zgrajen koherentnega in smotrnega izobraževalnega in vzgojnega sistema osnovni pogoj in najpomembnejša predpostavka, brez katere navsezadnje ni mogoče realizirati novih družbenih smotrov.

In ker je z vsem tem tesno povezano tudi samo usmerjanje vpisa, smo o vpisu v 1. letnike srednjega usmerjenega izobraževanja za šolsko leto 1982/83, pa še o nekaterih drugih problemih, poizkušali poizvedeti kaj več od svetovalke za usmerjeno izobraževanje pri mestni izobraževalni skupnosti Terezije Osterman.

– Za začetek morda vprašanje o številu razpisanih mest za letošnje šolsko leto?

V razpisu je bilo objavljenih za ljubljanske srednje šole 6.455 vpisnih mest za mladino in 2.580 mest za odrasle. Razpisanih je bilo 1000 vpisanih mest manj kot je letos vpisanih učencev v 1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja. Razlogi za to so delno zmanjšanje srednješolskega prostora zaradi ukinitve izmenične organizacije pouka v nekdanjih poklicnih šolah, nadalje, zaradi ukinitve dveh šol (neprimerni prostori babilške šole in poklicne kovinarske šole na Brdu) ter planirano zmanjšanje obsega vpisa v neproizvodnih usmeritvah.

Preveč prijav za neproizvodne usmeritve

– Kako pa je bilo s prijavi mi za vpis?

»V zakonitem roku se je prijavilo za vpis v ljubljanske srednje šole 6998 učencev in 168 odraslih. Nezasedenih je ostalo po zaključku prijavnega roka še 1066 mest za mladino in 2412 mest za odrasle. Ta mesta so predvsem v deficitarnih strokah, kot so gradbeništvo, kovinarstvo, agroživilstvo, papirništvo; 13 šol pa je dobilo več prijav kot je prostih mest (skupaj 1549 prijav preveč). Suficit prijav je na vseh šolah neproizvodnih usmeritev, od proizvodnih pa na elektroniki, računalništvu, veterini, ptt prometu, tekstilni konfekcijski smeri in grafi-

ki. S prijavi učencev nismo torej dosegli predvidenega razmerja med proizvodnimi in neproizvodnimi usmeritvami. Predvideno razmerje je slabše predvsem zaradi prijav deklet, ki so se tudi letos opredelila pretežno za neproizvodne usmeritve; 81% vseh prijavljenih na teh usmeritvah je prav deklet.

– Potrebno je bilo torej preusmerjanje?

»Do izvedbe vpisa v junjskem roku je potekalo intenzivno preusmerjanje. Problem pa je v tem, da so prosta mesta v usmeritvah, za katere pri ženskah ni zanimanja, zato je preusmerjanje zelo težavno. Ta neugodna situacija je posledica neuspešnega poklicnega usmerjanja v osnovni šoli oziroma mentalitete družbenega okolja, pa tudi dejstva, da podatki o bodočih možnostih zaposlovanja niso uporabni za poklicno usmerjanje učencev. Tako se seveda zgodi, da je treba na nekaterih šolah vpis omejevati ter izvesti postopek za izbiro kandidatov in nadaljevati s preusmerjanjem po izvedbi izbire kandidatov. Deficitarne panoge pa bodo morale vpisovati tudi še v jesenskem roku oziroma po zaključku vpisa v suficitarnih šolah.

Nekatere dejavnosti postajajo »ženske«

–Velik problem pri vsem tem predstavljajo torej dekleta?

»Res je, osnovni problem je, kdaj se bodo dekleta drugače odločala, saj so že danes kar cele študijske smeri, in, kot posledica tega, tudi nekatere dejavnosti popolnoma feminizirane, npr. pedagoška dejavnost ali zdravstvo. Takoj po vojni tega ni bilo, zdaj pa predstavlja to resen problem. Ženske same se ne zavedajo dovolj, da bo tako ogrožen tudi njihov enakovreden položaj v družbi. Prav na področ-

jih, ki si jih izbirajo, se namreč obetajo največje omejitve in bodo torej prav ženske tisti družbeni sloj, ki bo to najbolj občutil. Obeta se jim torej ali brezposelnost ali prekvalifikacija, ki je zelo pogosto dekvalifikacija.

– Kakšne ukrepe bi predlagali za vse našete težave?

»Pri nas, na mestni izobraževalni skupnosti predlagamo naslednje celovite ukrepe: določitev obsega vpisa mora temeljiti na predvidenih potrebah združenega dela, zato je treba nujno upoštevati plan organizacij združenega dela v Ljubljani; doseči je treba družbeno utemeljeno poklicno obstoječo zakonodajo za vsakoletno izvedbo vpisa; šolskim svetovalnim službam je treba zagotoviti večjo družbeno podporo in pomoč pri realizaciji nalog na področju poklicnega usmerjanja.

Vsi navedeni problemi in ukrepi so bolj ali manj skupni celotnemu slovenskemu območju, zato se položaj tudi v naši občini od tega občutno ne razlikuje.

– Za konec bi pa le radi izvedeli bolj konkretno, katere srednje šole so si izbrali naši osmošolci?

»V rednem prijavnem roku, to je marca 82, je bilo stanje na šolah v naši občini naslednje:

Skupno število prijav je bilo na srednji šoli I. Cankar za splošno kulturo in elektroenergetiko 84, na srednji šoli za oblikovanje in fotografijo 220, na zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje se je prijavilo skupno 68 učencev, na srednjo družboslovno šolo V. Janžič 218, na srednjo upravno-administrativno šolo 191, na srednjo pedagoško šolo 324 učencev, na srednjo vzgojiteljsko 152, na srednjo elektrotehniško 400, na ekonomsko srednjo šolo B. Kidrič 288, na srednjo šolo za trgovinsko dejavnost 418, na zdravstveno šolo 302, na srednjo šolo za farmacijo in zdravstvo 256, na šolo za gostinstvo in turizem pa se je vpisalo skupno 295 učencev.

Tako so se torej »usmerili« naši osmošolci, kako pa so jih oziroma, jih še bodo naknadno usmerili oziroma preusmerili, bo dokončno znano šele v jeseni, saj bodo morale deficitarne panoge vpisovati tudi še v jesenskem roku, po koncu vpisa v suficitarnih šolah.

V. L.

Učenci osnovne šole Toneta Čufarja so 12. junija praznovali dvajsetletnico svojega hrama učenosti s pripravnim kulturnim sporedom. Po podelitvi priznanj so si gostje lahko ogledali tudi zanimivo razstavo izdelkov učencev in del, ki jih je za slovesno priložnost pripeval sodelavec šole, akademski slikar Dragutin Cifrek.